

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt

Egyes szám ára 20 kr.
(Kapható a kiadó-
hivatalban.)

A lap szellemi részét
illető közlemények a
szerkesztőséghez (V.,
Dorottya-utca 13.sz.)
címezendők

ÉRDEKEINK

Magyarországi borbélyok, fodrászok, paróka-készítők, hajkereskedők és illatszereszek szakközlönye

A budapesti borbély, fodrász és parókakészítő ipartestület, a budapesti borbély és fodrász betegsegélyző és temetkezési egyesület s a budapesti fodrászsegédek betegsegélyző pénztárának hivatalos közlönye

Laptulajdonos
és felelős szerkesztő:

BREITFELD ALAJOS

Szerkesztőség:
V., Dorottya-utca 13.

Kiadó-hivatal:
V., Dorottya-utca 13.

Hirdetéseket felvesz
a kiadóhivatal,
Haasenstejn és Vogler
(Jaulus és Társa) V.,
Dorottya-utca 12 és
Eckstein Bernát, V.,
Füredő-utca 4.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én

Felkérjük azon t. előfizetőinket, a kik előfizetési díjaikkal hátralékban vannak, hogy azt minél előbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

A kiadóhivatal.

Bellum.

Ámbar nem föltétlenül és mindenki ellen üzenünk háborút, mert az utolsó előljárósági ülés óta ehhez többé okunk, sőt jogunk sincs. Tehát: Pax ott, a hol ezt helyén valónak találjuk.

Igenis! Pax mindenki iránt, a ki szakmánk érdekét szívén hordja és ennek gyámolítását, fejlesztését helyesen tudja, vagy csak akarja is előmozdítani. Békesség azon szellem iránt, mely az utolsó előljárósági ülés felett lebegett. Ily előljárósági ülés nem volt az elmúlt 3 év egész lefolyása alatt sem, melynek tárgysorozatának anyaga oly biztató, melynek hangulata oly sokat ígérő lett volna, mint az imént lezajlott ülésé volt. Ott lehetett ismét az öntudat hangját, ott lehetett megint a munkásság, a becsvágy géniuszának szárnyuhogását hallani.

Békesség, sőt üdv különösen a millennium kiállítási bizottságnak, mely, ha megfelel hivatásának, üdvös munkát fog végezni; tagjainak pedig sikert kívánunk szívünk mélyéből az elvállalt nehéz munkában.

Roppant tévedésben leledeznek előljáróságunk némely tagjai, velük együtt a testületi elnök úr is, ha azt tételezik fel rólunk, hogy a budapesti fodrászok és borbélyok társaság köre feladatának ismerné, hogy a polczon lévő, a hivatott egyének kezeit megbénítsa. Nem az erők szétforgácsolása, hanem épp azok egyesítése képezi alapelvünket. S mert ez elvek érvényre jutása ismételten nem sikerült; mert a többség akarátának hódolunk, de nem akarjuk, hogy még ily elveszett három évünk legyen a testület életében, mint a most lefolyt három év tényleg volt: alapítottuk meg körünket. Alapszabályainak tartalma mindenkit meggyőzhet állításaink valóságáról. Mert a társas érintkezésen kívül csakis a testületi ügyek fölötti ellenőrzés, az ügykezelés fölötti kritika gyakorlását irtuk föl zászlónkra és azt, hogy ezek alapján mint jól szervezett, mindenről értesült tömör párt a közgyűlésekben fölléphessünk.

Ebbeli jogunk elvitázását pedig senkinek át nem engedjük. A bírálat joga megillet minket föltétlenül és ha nem maradna a bírálat bonczkése alá bocsátani semmi sem, ha sikerülni fog a megválasztott elnökségnek és előljáróságnak jelesen az erők egyesítése, (a mi Mezey Péter úr elnöksége alatt mindig hiányzott), az ipari rend terén való némi eredmény elérése; a szakbeli munkának fejlesztése és szervezése és azt elvégre a nyilvánosságnak bemutatni stb. stb., akkor igenis: Pax mindenkivel! Akkor majd a budapesti fodrászok és borbélyok társaság körének létjoga megszűnik és a nélkül, hogy az előljáróságnak megbénítását, vagy az erők szétforgácsolását még is kísérlette volna, hivatása végét fogja érni.

De addig is: Bellum!!

Bellum az elmúlt három év tespedésének okozói ellen; a kontárok gyámolítói ellen; a kétszínűség és hízélgés gyakorlóit ellen, de különösen az ilyen Brüll-féle ügyek megteremtői ellen! Ily ügyek megteremtéséhez szüksége van a „Pax“ író-

jának békére, azt elhiszük, de reméljük, hogy neki az előljáróság is háborút fog üzeni és csudálkozunk kell a fölött, hogy ez esetből kifolyólag, a sok meglevő bizottságon kívül nem alakult még meg egy tanonczszegődtetési is, mielőtt a nyári szünet megkezdtek volna, mert hisz csak a tökéletesen teljesített munka után édes a nyugalom és a tapasztalt után a tanonczfelavatási bizottságnak működése csak úgy lesz üdvös és tökéletes, ha annak legalább egy tagja, vagy pláne elnöke a szegődtetés aktusánál is jelen lesz. Hisz a kit szegődtetnek, azt a törvény értelmében fölszabadítani kell . . .

Ezek után azt hiszük, hogy annak bizonyítása nem lesz nehéz, miszerint nem államot akarunk képezni az államban, hanem jogos és talán kissé figyelmes ellenzékét, melynek föladata többek között az lesz, hogy alkalom adtán a testület intézőit számon kérje működésük eredménye tárgyában.

A tagok összességében pedig az érdeklődés fölkeltését és annak ébren tartását fogjuk megkísérteni azon felvilágosítással, hogy a testület hivatása nemcsak abból áll, hogy a tagok filléreiből tengesse életét, hanem hogy a meglevő tag keretben, széles és biztos alapon a szaktársak érdekeit szem előtt tartva és azokat minden esetben megvédjé is.

Az utolsó előljárósági ülés folyamán egy hang emelkedett ki, azt állítva és rosszalja, hogy a fodrász és borbély társaskör kebelében a jelenlegi előljáróság tehetőségét fitymálják. Erélyesen protestálva, hogy köztük tehetetlen ember volna. Hát azt senki sem állítja a kör kebelében sem, sőt elismerjük, hogy az előljáróság összességében igen is van tehetőség, de a közreműködés kedve, a szakbeli képviselő hiányossága a jelenlegi elnökség alatt igen is kifogásoltatott. De ha mindez megvolna is, hol van a vezéreszme, a helyes irány?

„Legyőzve bár,
... meggyőzve nincs!”

Joszt Péter.

A fodrászipar iskolája.

Irta: Kalamenovits Géza.

— Minden jog fenntartva. —

8. lecke. Borotválás.

Nagyon háladatlan vállalkozás részemről e tárgyat ezen cikksorozatomba foglalni, mert hisz eleve meg vagyok győződve róla, hogy szaktársaim nagy többsége vélem e tekintetben egyetérteni nem fog; valamint hogy tudom azt is, hogy nagyon sokan szaktársaim közül elvárták volna tőlem, ha már e tárggyal foglalkozom, egy egész külön cikksorozatban tegyem azt: A borbélyipar iskolája, vagy a jó Isten tudja minő czímen; vagy hogy legalább, ha már a fodrászipar keretében foglaltam azt, az első s nem az utolsó helyet biztosítottam volna számára. S hogy mindezeket tudva, mégis erre határoztam el magamat, mutatja inkább, mennyire mellékes nekem szaktársaim hiúságának kielégítése, tisztán a czélt tartva szem előtt.

Hogy a borotválásra miért a legutolsó helyet tartottam fenn cikksorozatomban, arra nézve nyilatkozni tartozom. Nehogy félremagyaráztassam, előre bocsátom, hogy e kérdésben nem a pártoskodás vezérelt, hogy egyikiket a másik fölé helyezzem, hanem az a biztos feltevés, miszerint leginkább ez a kérdés fogja maga után vonni szaktársaim rekriminációit, a

mi azután egész művemre befolyással lett volna. Hogy azonban minden félreértésnek elejét vegyem, kénytelen vagyok kijelenteni, hogy én ezen két ágát iparágunknak éppen nem tartom egymástól elválaszthatónak; valamint hogy nem vagyok képes megérteni egy külön borbélyipar létjogát.

Egy időben — dátumra nem hivatkozhatom — még ma is élénk emlékezetemben él, gondolom a testület megalakulása idejében, nagy pártoskodásra szolgáltatót alkalmat a czimkérdés. Évekig izgatottságban tartotta fővárosi szaktársainkat a kérdés, minő legyen a czim? Végre kompromisszum jött létre, mely ipartestületünknek háromféle nevet adott: borbély-, fodrász- és parókakészítő ipartestület. Nem is kell mondanunk, hogy ezzel a külföldön ipartestületünknek olyan színezetet adtunk, mintha tulajdonképpen három külön ipart képviselne, olyan három ipart, mely egyik sem bír a maga lábán megélni: holott valaképpen nálunk csak egy ipar létezik, a hol borotválásnak, nyírnak és parókat készítenek, vagyis mindhárom együttvéve gyakorolják; szóval: kapaszkodunk mindenbe, csak-hogy megélhetésünket biztosítsuk.

Hogy a kompromisszum létrejött, azt hinnők, hogy ezzel ez a kérdés egyszerűen megszűnt létezni. Pedig dehogy. Még csak most kezdődött az ádáz küzdelem, hogy hát tulajdonképpen melyiké legyen az — elsőbbség? Soká viaskodtak ezen, az egész világ nem kis mulattatására: addig-addig gyüleseztek, érveltek, dikiézizáltak úgy az egyik, mint a másik mellett, míg nemcsak a nagyközönség, hanem ők maguk is elhitték, hogy csakugyan három iparról van szó, melyek egyikének sincs köze a másikhoz. Ezen küzdelemnek az lett a vége, hogy a többség a borbély szónak adta az elsőbbséget stb.

A borotválás szintén nagyon régi keletű; majdnem nyolczszázados multtal bír. Ha meg lehetne állapítani, hogy a régi görög remekírók műveit az élet deszkáin hivatásos színjátások személyesítették meg, úgy már a görög mythos korában is lehetne borotválásra következtetni. De miután erre nézve határozott adataink nincsenek, úgy csak a pápaság megalapítása utáni időre tehető egész határozottsággal a borotválás keletkezése, legalább nálunk Európában. A pápaság megalapítása idején a borotválás a katolikus papoknál szokás volt, később azonban, midőn a katolikus vallást reorganizálták, a dogmába ment által; véle mintegy azt akarván jelezni, hogy a papok Isten szolgálói, kik megkülönböztettetni kívánnak külsőleg is Urukól.

Azonban, néhány halvány adatból, már a pápaság megalapítása előtt is lehet következtetni a borotválásra, még pedig a rómaiaknál. Tudjuk, vagy legalább sejtjük, hogy a borbély eredetileg nem borotvált, hanem a fürdőkben chirurgikus szolgálatokat végzett; valamint tudjuk azt is, hogy az első ily kényelmet biztosított fürdőket a rómaiak létesítették. Legalább a régi római városok mindegyikének romjai között akadnak eddig valamely fürdő maradványaira. Már pedig a később elpuhult és minden kényelemhez szoktatott rómaiak alig lehetnek hiányában ezen fürdőlegényeknek (Baderer), mint őket a rómaiak nevezték; hiszen a német históriai művek ide vonatkozó része ilyenekről egész világosan megemlékeznek. Ezekből tehát kitűnik, hogy a borbélyipar, habár más elnevezés alatt (Baderer, Badwaschler), már a rómaiak idejében létezhetett. És hogy azonos a későbbi borbély az akkori fürdőlegényekkel, onnan lehet kimagyarázni, hogy a római módon berendezett fürdőkben a borbélyok, mint ilyenek, még máig is alkalmaztatnak. Mint a későbbi borbélyoknak, az akkori fürdőlegényeknek a foglalkozásuk azonos volt. Chirurgusok voltak inkább, semmint borbélyok s a borotválást csak sebeknél, midőn sebkötéseknél a haj eltávolítása vált szükségessé, alkalmazták. Később, midőn a borotválás már rendszerre vált, a chirurgiával egyetemben egy ipart képezett, melyből azonban az ambieziózusabbak kivált s tisztán a chirurgiának éltek; sőt nem egyszer igen szép szerepet játsztak, mint sebész-tudorok. Napjainkban még sokan emlékezhetnek a jó öreg Wagner doktorra, a bolondos, a goromba Wagnerre, a ki szintén ezen zsánerből való volt; mint borbély kezdte és mint híres orvos halt meg nem régen. Sőt még ma is él közöttük egy ezen régi iskolából, dr. Garagos, a ki azonban később, a mennyiben az 1872. törvény ezen chirurgusokat az orvosi praxistól eltiltotta, propter forma az egyetemen az orvosi fakultást hallgatta. Tehát multjára nézve a borbélyipar igen előkelő helyet foglalt el a társadalomban; a mi nem is csoda, hiszen egy időben ők képviselték az orvosi tudományt.

Következett azután erre az iparra egy nagy krach, az 1872. törvény, mely teljesen kivetkőztette a borbélyipart addigi speciális jellegéből, a mennyiben eltiltotta ezen ipar üzöit a vérvételtől, miután az ekkor már kifejlett orvosi tudomány megállapította, hogy az embernél a vérvétel nemcsak hogy czéltalan, de határozottan káros. Ezzel aztán a borbélyipar tényleg meg is szűnt létezni, habár névleg még ma is vindikál magának létjogot. De ez csak a veszett fejsze históriája; ha már a fejsze elveszett, legalább a nyelét iparkodnak megmenteni, hogy azután adandó alkalmal a — tűzbe vethessék.

A régi borbélyok lényegesen különböztek mai névutódjaiktól; hiszen annak idején a borbélyipar tudomány volt egyúttal, nem kizárólag kenyérkereset, habár megélhetés volt is a czélja. Hosszas előkészítést igényelt s vizsgázás után nyertek csak — diplomát, nem iparjogot. Nem is csodálkozhatunk tehát azon, hogy egyesek még a történelemben is oly előkelő helyet foglaltak el, hogy bármelyik ma élő politikus is megirigyelhetné őket. Ennek illusztrálásául elég, ha a francia De la Brosse Péterre hivatkozom, a ki a XIII. században Franciaországban XI. Lajos király alatt egészen a miniszterelnökség felvitte; jelölül annak, hogy a társadalomban az akkori borbélyok általában a műveltebb osztályt képviselték. De ebből egyszersmind egész határozottan megállapítható, hogy a borbélyipar már a XIII. században úgyszólván fénykorát élte s a későbbi századok csak romboltak régi nymbusán, nem hogy emelték azt.

A XVII. században Angliában tűnik fel egy Arkwright Richárd, a ki, megértve a század uralkodó jelszavát: erőt fejleszteni az erők kímélésével, mint az első szövöszék feltalálója szerzett magának érdemeket kortársai fölött és elismerést az utókor előtt. Arkwright Richárd volt az, a ki ezen találmányával egy új iparnak vetette meg az alapját, a szövő-fonó iparnak, hatalmas lendületet adva hazájában a gyapot- és posztószövet gyártásának s ettől fogva Anglia e téren a ma napig is megtartotta elsőbbségét. Az angolok mindeztideig is kegyelettel őrzik emlékét a derék férfunak, hiszen hol tartanánk divat tekintetében ma, ha a szövöszék egy századdal késik? No de egyrészt tagadhatatlan, hogy ezek a sors kegyencei valának, a miért a kellő időben korukat megelőzve léptek a világ színpadjára.

Visszatérve tárgyamra, én ezen ipar megjelölésére a háromféle elnevezést elvetendőnek tartom, annál is inkább, hogy egyszer s mindenkorra eltűnjének iparunknál azon sajnós anomáliák, melyek a jó gyomrú idegent, köztünk járva, erős próbára teszik. Elvégre is, alig találunk köztünk szaktársat, a ki nem a ma már kellemesebben hangzó fodrász névvel jelöli meg társadalmi állását, hacsak a testület közgyűlésén nem, ellenzékeskedésből. A privat életben megannyian fodrászok vagyunk, legalább a társadalmi állásunkat úgyszólván kivétel nélkül e tetszetősb névvel jelezzük. A külföldön, már a műveltebb államokat értve alatta, hiszen mindenkor azokat vesszük színörvénrtékül hazai viszonyaink mérlegelésénél, a borbély szó már rég kihalt; így a németek mind Friseurök, a francziák coiffeurök stb. Hogy ott minden rázkódttatás nélkül küszöbölték ki a borbély szót, csak a mellett bizonyít, hogy a népek széperzéke sokkal nagyobb a miénkél, különben nem ragaszkodnánk még ma is — midőn már az egész művelt világon letettek róla — ezen izléstelen kifejezéshez; legkivált, midőn már a szebbhangzású fodrász szó, egy és ugyanazon jelentőséggel bír.

Nálunk Magyarországon ugyan érthető ez a csökönyös-ség, melynek magyarázatát alább adom. Hiszen, ha igazságosak akarnánk lenni, már persze jogi és históriai motívumokat véve alapul a kérdés eldöntésénél, egy perczig sem lehetnének kétségben az iránt, hogy melyiknek ítéljük oda a pálmát! Tényleg a borbélyipar olyan históriai háttérrel bír, hogy bizony egész önértettel reflektálhatna rá, hogy ez egész ipart nevére kereszteljük. De viszont, ha tekintetbe vesszük azon operette-szerű letűnt, melylyel életpályáját befejezte; végre, miként kényszerült beleolvadni az ifjú életerőtől duzzadó fodrász-iparba, azt hiszem, mindannyian be fogjuk látni, hogy létjoga absolute nincs, még névleg sem. Színházakban, orpheumokban és czirkuszokban, ha valamely rossz élelet akarnak feltalálni, rendszeren ez iparrággal hozzák kapcsolatba, s csakis ezért közderültséget kelt, ha máskülönbén még oly otromba is.

(Folyt. következik.)

Hogy alkalmazkodjunk üzletünkben a vendégekkel szemben?

Engedje meg tisztelt szerkesztő úr, hogy én mint segéd hozzászólhassak Fogel Mátyás úr „Hogy alkalmazkodjunk üzletünkben a vendégekkel szemben?” cikkéhez. Teszem azt azért, mivel tudom, hogy Fogel urat iparunk felvirágoztatása vezette e cikknek becses lapjában való közzétételére és így bizvást számítok a közzétételre annál is inkább, mert önök bennem nem a segédet,* hanem mindenek felett iparunk egy-tagját fogják tekintetbe venni.

Fogel úr elmondja találoán a vendégekkel szembeni alkalmazkodást, mit minden egyes pontjában, minden szaktársnak kell hogy helyeslésével találkozzék. Nem is szólnék hozzá, ha a végén ki nem fakadna, hogy így meg amúgy kell alkalmazkodni, csakhogy azok a segédek. Már bocsánat Fogel úr is volt segéd, én is az vagyok főnököm megelégedésére, de azt, hogy ne dörzsöldjünk a vendégekhez, hangosan ne beszéljünk, így meg úgy tegyük minden mozdulatunkat, ezt nem követelte, sem nem követelhetette tőlünk a főnök. Nem mondom, hogy mi ezeket megtettük, avagy tesszük, én inkább az ellenkezőjét állítom, de ha ezt mondta volna nekem, avagy segéd korában Fogel úrnak egy főnök, kifakadtunk volna, hogy biz a főnök szekirozni akar azzal. Én segéd vagyok, idővel én is főnök leszek, de azért a nyilvánosság előtt azt mondom, princípális uraim nem mi segédek, hanem önök a hibások. Tessék elolvasni Fogel úr cikkét, ki a mostani állapotokhoz alkalmazkodva, a legjobb akarat által vezérelve, egységül kihívhatónak ajánlja a segédekkel szemben mindazon dolgokat, a melyek által a vendégekkel bánásmód általánosságban gyakorlatnák.

Nézetem szerint a főnök — különösen nálunk fodrászoknál, kik naphosszant főnök és segéd együtt vagyunk — szülőhelytése a nála alkalmazásban levő segédnek és ha már oly egysejben van segédjével szemben, tessék szellemére és jellemére hatni, hogy viselje szíven atyja . . . főnöke érdekeit. Most pedig erre, összegezve a dolgot, úgy találnám, hogy a főnök üzlete-e, a fodrászüzlet segédje fodrászsegéd, a munkás, értem alatta, hogy az üzletben a segédje jelleméről, munkájáról és viselkedéséről szavatolna vendégekkel szemben a főnök, hogy a vendég a segédeknek parancsoljon, ne pedig szeszélyeinek engedve, magát a munkásokon kitombolja. Iparossegédek vagyunk és így bizvást elvárhatjuk, hogy a főnök, büszkeségére segédeit azzal a tudattal állítsa vendégei elé, hogy ezek az én munkásaim, tessék velük parancsolni. Igen, ez volna tulajdonképpen iparunk, a fodrászság. Ha már most megvan a fodrászság és a munkáért a főnök szavatol, úgy az üzletben levő minden — a vendégek kielégítésére előforduló — munka a segédké, nevezetesen reggel 6 órakor, avagy a szerinti üzlet kizárás és az üzletben előforduló takarítás, ez a kötelesség legyen az üzlettel szemben. A vendégekkel szemben való viselkedés pedig nézetem szerint: a vendég belépve üzletünkbe, barátságos jó reggelt, napot, estét üdvözléssel, mellőzve a jó étvágyat, van szerencsém stb. efféle köszöntéseket, fogadjuk, elvéve a kalapot, pálcát, esernyőt stb., a fogásra tesszük, azután helyet adva a leülésre, az ismerőstől semmit, az idegentől pedig parancsol ezt vagy azt, már a mint a fodrász látja, azután beterítjük és kezdjük a munkát a lehető legnagyobb eleganciával, a vendéghez nem beszélünk, hanem minden mozdulatára figyelve, minden lehető kívánságát megtesszük, kivéve ha a vendég valamit kérdez, avagy társalogni kezd, akkor vele nyájasan és halkán — úgy hogy csak ő hallhassa meg — beszélünk, ez által nyerünk bizalmat és műveltséget a vendégektől, így azután nem lesznek kekk fodrászsegédek, mert a hangos szó a főnöké, nem mint azt többek között tapasztaltuk, hogy még a főnök szavába is belevágyva, elkezdünk dikiézni a vendégeknek. Felkelve vendégünk a székről, lesöpörjük, kalapot pálcát kézbe adva, az ajtót kinyitva, barátságos jó napot, reggelt, estét üdvözléssel magunkat ajánljuk. Ez ildomos kiszolgálás volna és nézetem szerint shelyes viselkedés a vendéggel szemben.

Továbbá megkövetelni a segédektől, hogy míg a főnök vagy egyik munkás vendégét kiszolgálja, a másik segéd 3—4

* Nagyon szívesen közöljük, mert annak csak igazán örülni tudunk, ha ifjaink az ily a jövőt érdeklő dologban érdemlegesen hozzászólanak, mert ez nem annyira a jelennek, mint a jövőnek szól s a jövő pedig az önké. A szerkesztő.

lépésnyire állva, a másik munkás munkáját szemlélje, mert ez által tanul és megnyeri a bizalmat a vendég irányában. Ennyit bátorkodom felhozni a kiszolgálás, illetve a vendégekkel szembeni viselkedésről, hogy azután ne verjen nótákat a segéd a hevederen, ne dörzsöldözék, ne csattogjon ollójával stb., ez a főnökök érdeke, üzletünk eleganciájával jár, jó lesz ezt is meg igen sokat, míg fiatalok vagyunk, belénk oltani, hogy azután idővel méltó konkurrens vagyunk kollega legyen belőlünk.

Ennyit bátorkodtam én is a közös érdekekhez szólni, kérem a több tapasztalattal bíró segédeket és főnök urakat, elbíralni cikkemet, a többit az iparunk felvirágoztatásán törekvő Joszt-pártra bízom. Mert ez valóban iparunk érdeke.

Budapest, 1893. évi július 26-ikán.

Sternér Miksa.

LEVELEZÉS.

Kaposvárott, 1893. július 24-ikén.

Tekintetes szerkesztő úr!

Becsés lapjának 9-ik számában Fogel Mátyás losonczy kartárs úr által felsorolt javaslatok, a melyek közös érdekeink előmozdítására hivatva volnának, szerény nézetem szerint nem újak és nem is az igazi tényezők, melyek a közös érdekeinken lendítenének; a mennyiben Fogel úr véleménye szerint az üzletnek minél kényelmesebb és fényesebb berendezése volna az üdvös eszköz, az üzlet menetén javítani, sikertelennek bizonyul, mert magától értetődik, hogy minden üzlettulajdonos tőle telhetőleg, sok esetben tehetségén túl is üzletet a kor igényeinek megfelelőleg berendezé és mint a tapasztalat mutatja, ezen áldozatnak igen csekély sikere van.

Igénytelen nézetem szerint az általam jelen sorokban közzétett javaslat csakugyan — ha elfogadtatnék — jótékony befolyással volna az üzlet minden tényezőire, t. i. üzlettulajdonosok, segédek és a nagy közönségre. Javaslatom pedig nem áll másból, minthogy segédeinket ezentúl nem az eddigi szokás szerint megállapított havi díjjal és perczettel fizessük, hanem minden segéd az általa kiszolgált vendég száma szerint díjaztassék! Például 4—5 kr. fejenként. Tudom jól, mintha csak látnám, miszerint igen sok érdekelt fejesóválva és kételkedve fogja ezen javaslatot olvasni, de meg vagyok határozottan arról győződve, miként egy kis után-gondolkodás és számítás után csakhamar azon meggyőződésre fog jönni, hogy javaslatom keresztülvitele esetében üzletünkre erkölcsi és anyagi tekintetben egyaránt áldásos benyomást fog gyakorolni. Ezen fizetési elv — ha elfogadtatik — egyrésztől lehetetlenné tenné az eddig a munkaadó es munkavevő a meghatározott fizetés miatti gyakran előforduló viszályt, minek az üzlet minden tényezőjére egyaránt káros befolyása volt. Másrésztől a segéd — mint ügyszólván üzlettulajdonostárs — a legnagyobb mértékben az iránt érdeklődne, és minden tehetségét oda irányítaná, hogy a törzs-épp úgy mint a futó vendégek lehetőleg kielégítenessék.

Bátran és minden túlzás nélkül merem állítani, miszerint az általam indítványozott fizetési elv igen sok visszás állapot megszüntetne és a munkaadó és munkavevő, épp úgy a segédek egymáshoz viszonyát sokkal barátságosabbá és kellemesebbé tenné. Visszás állapot minden esetre az, hogy az üzlettulajdonos föltétlenül a kialakított havi illetmény fizetésére kötelezve legyen és némely segéd — tisztelet a kivételnek — rosszakaratból vagy rossz kedve folytán a borravalót nem adó, vagy szeszélyes vendéggel úgy bánjon el, hogy az az üzletbe többé nem jön; továbbá tudvalevő dolog az, hogy az emberek nincsenek egyenlően szellemi és testi tehetséggel megáldva, így áll az a mi szakmánknál is, vannak könnyű és gyors kezű segédek, kik ugyanannyi idő alatt még egyszer annyi vendéget is sokkal jobban kiszolgálhatnak mint a nehézkes kezű, hol van tehát az igazság, hogy az ilyen lassan dolgozó segéd épp annyi fizetést húzzon, mint a könnyen és gyorsan dolgozó segéd? ki a mellett, hogy még egyszer annyi vendéget kiszolgál, minden esetre sokkal jobban ki is elégíti az ő vendégeit. Vannak továbbá tunya, munkakerülő segédek is, kik csak akkor állnak elő, ha oly vendég jelenik meg az üzletben, kinél borravalóra van kilátásuk; itt ismét azon kérdés merül föl, miért részveszéljen ilyen dologkerülő egyén annyi fizetésben, mint a szorgalmas lelkiismeretes segéd? ez a visszásság igen gyakran okul szolgál arra is, hogy a tisztességes munkásnak

a kedvét elvegye és a segédek közti egyetértést és jó viszonyt zavarja.

Meggyőződésem szerint az általam javasolt fizetési elv erkölcsileg is igen jótékonyan hatna a segédszemélyzetre, a mennyiben mint már jeleztem és igen természetes, miszerint minden egyes segéd magát ügyszólva üzlettulajdonostársnak tekinthetné, tehát tekintet nélkül, minden egyes segéd egész tehettségét és igyekezetét vendégei teljes kielégítésére fordítaná, de a segédek maguk közt is ellenőrizni fogják egymást a kiszolgálásban, hogy egy vendég se távozzon az üzletből a nélkül, hogy teljesen kielégítve ne legyen, mivel a veszteséget mindannyian megéreznék. Végül megkísérlem még indítványom helyességét számokkal bebizonyítani. Az én üzletemben megfordul átlag naponta 40—50 vendég, ezek kiszolgálására van három segéd alkalmazva, ha a középszámot 45-öt alapul veszük, $45 \times 5 = 2$ frt 25 = 3-mal osztva esik napi tiszta kereset egy-egy segédre 75 kr., jelenleg fizetek egy segédnek havonta 25 frtot, a mi 83 kr-nak felel meg naponként, ez 8 kr. különbözet volna egy napra, holott minden segéd saját érdekében, iparkodása által jóval többet fog keresni, az elszámolás a főnök és segéd közt oly módon eszközöltetnék, hogy a segéd minden egyes általa kiszolgált vendég után kap egy bárczát a főnök bélyegzőjével ellátva és minden este elszámoltatik, vagy ha egyik vagy másik egy kis tőkét akar gyűjteni, követelese egy könyvben lesz elkönyvelve és egyszerre veheti föl keresményét.

Úgy hiszem, miszerint a felsoroltakkal javaslatomat eléggé indokoltam és remélem, hogy az igen tisztelt kartárs és segéd urak egyaránt annak üdvös hatásáról egy kis utángondolkodás után meg fognak győződni és a kétkedők is nekem fognak igazat adni és hogy a gyakorlat a legjobban meg fogja mutatni, miszerint ezen újítás közös érdekeinket hathatósan elő fogja mozdítani.

Ezen újításból kifolyólag Fogel kartárs úr ama javaslata, mely szerint minden segéd tartozzék a kiszolgáláshoz szükséges összes eszközöket sajátjából megszerezni, mint valami magától értetődő dolog általános kötelességgé fog válni, mint-hogy a segéd, az új korszak beállta után ügyszólván mint társ fogja magát tekinthetni, igen természetesen következtése a dolognak az, hogy a saját szükségére és előnyére szolgáló összes eszközöket — tehát hajnyiró gépet is — sajátjából fogja megszerezni, mert ezentúl minden egyes segéd csaknem önállónak tekintheti magát, a mennyiben saját szorgalma és ügyessége szerint fog többet-kevesebbet keresni, tehát észszerű dolog az, hogy ki mint vet úgy arat, ha rendes és jó szerszámokat fog magának beszerezni és ügyeskedni, akkor bizonyynyal sokkal többet fog keresni, mint a jelenlegi szokás szerint kereshet.

Mielőtt ezen, akaratom ellen hosszúra nyúlt cikket bezárnám, az igen tisztelt kartárs urakhoz országszerte azon kérelemmel fordulok, szíveskedjenek javaslatomat az indokokkal együtt fontolóra venni, én részemről azon meggyőződéstől át vagyok hatva, hogy javaslatom keresztülvitele az egyedüli mód jelenlegi sajnálatos viszonyaink javulására.

Részemről már jövő hó 1-jétől fogva különös megállapodás folytán segédeimet az általam javasolt elv szerint fogom díjazni, utóvégre meg kell kísérteni az újat, hátha életrevalónak bizonyul?

Kiváló tisztelettel

Prágér Lipót,
fodrász.

EGYLETI ÜGYEK.

Előljárási ülés.

A budapesti borbély-, fodrász- és parókakészítő ipartestület f. é. július hó 20-án előljárási ülést tartott.

Jelen voltak: Mezey Péter elnök, Bäck Sándor alelnök, Mihelics József pénztárnok, Pollák József jegyző, Breitfeld Alajos, Pollák Gábor, Tetl János, Perin János, Kandler György, Koszilkov Márk, Stankovics Sándor, Herschaft Ádám és Molnár Lajos előljárók.

Elnök az ülés határozatképességét konstataulta és megnyitotta, előrebocsátván azt, hogy habár a múlt ülés határozatahoz képest a nyári hőségben az ülések felfüggesztettek,

mégis össze kellett hívni azt, mert a Miskolcra tartandó országos ipartestületi gyűlésre a kiküldöttek megválasztása vált szükségessé; miután ez tudomásul vétetett, felolvastatott a múlt ülés jegyzőkönyve, mely jóváhagyva tudomásul vétetett.

A mai jegyzőkönyv hitelesítésére elnök Koszilkov Márk és Perin Jánost kéri fel.

Elnök ezután indítványozza, hogy a tanoncok szerződése minden körülmény között csak két évre történhessen.

Egyhangúlag elfogadtattott.

Felolvastatott az országos ipartestületi gyűlés bizottságának átirata, mely szerint kéri, miszerint a testület a Miskolcra tartandó közgyűlésre kiküldötteket válasszon s egyúttal a kiadásokhoz hozzájáruljon.

Az előljárási 60 frtot szavaz meg és egyúttal kiküldi Mezey Péter, Bäck Sándor, Breitfeld Alajos és Mihelics Józsefet.

Elnök előterjeszti, hogy a ker. biztosok megválasztására a tagok felhívandók lennének, vajjon melyik akar vállalkozni e tisztségre.

Perin János azt hiszi, hogy ne jelentkezőket válasszon meg az előljárási ezen tisztségre, hanem az előljárási válasszon és pedig esetleg nyolcz biztost, de legalább négyet egy kerületben, mert így lehet elkerülni, hogy egyik jó barát a másikat nem fogja előnyben részesíteni.

Az előljárási az elnök előterjesztése értelmében határozott.

Elnök jelenti, hogy a szabó iparosok szakiskolája mily szép eredményt ért és azon kitüntetésben részesült, hogy a kereskedelmi miniszter is részt vett a záró vizsgán. Ezt azért hozza fel, mert ezen a téren az előljárási kellene aktíva lépni s legjobban lenne ezen ügy ügy megoldható, ha a milenniumi bizottság hatáskörébe utaltatnék.

Az előljárási ezen indítványt elfogadta.

Ezután olvastatott a pénztári jelentés.

Tudomásul vétetett.

Tetl János bejelenti, hogy fölmerült több esetben, hogy a segédek egyiket-másikat lebeszéljük arról, hogy ehhez vagy amahhoz a mesterhez lépjen be. Ez oly sértő, melyet az előljárási megtorlatlanul hagyni nem szabad.

Az előljárási az ilyen segédet az első esetben 1 óra, ismétlődés esetén pedig végleg eltiltja az elhelyezés kedvezményétől.

Tetl János bejelenti, hogy pusztá kenyérrigységéből konkurrensé, Cseh Johanna, följelentette őt, hogy a vasárnapi munkaszünetet megszegte, daczára annak, hogy többször meggyőződött maga az állomásozó rendőr, hogy ő nála sohasem dolgozott s a rendőr ily értelemben is vallott s mégis őt 5 frttal bírságotlák, ő ugyan ezen méltánytalan ítéletet megfelebbezte, de hasonló esetek ismétlődését meggátlandó, az előljárási intézkedni kellene.

Mihelics József pedig bejelenti, hogy Kispesten nyílt ajtók mellett dolgoznak a borbélyok és fodrászok vasárnap délután, hol több fővárosi vendéget látott s a hatóságok ennek szemet hunynak.

Az előljárási Stankovics Sándor abbeli indítványának elfogadása mellett, hogy a már az üzletben benn levő vendégek kiszolgálása 2 óra után is eszközölhető legyen, elhatározza, hogy a fő- és székváros m. kir. államrendőrség főkapitánysága, nemkülönbén Kispestre nézve az illetékes járási szolgabírósi kerestessék meg, hogy a munkaszünet tekintetében közgegeivel különösen ott, hol az üzlet udvari bejárattal bir, szigorú felügyeletet és ellenőrzést gyakoroltatni szíveskedjék.

Ezzel az ülés véget ért.

A budapesti fodrász- és borbély-társaskör f. hó 25-én, Réthly Árpád elnökle alatt tartotta rendes havi társas összejövetelét, a melyen több üdvös dolgok között elfogadták azt, hogy a testülethez átiratot intéznek, hogy hasson oda, hogy a tanoncok úgy a szak- mint az ipariskolába kötelezve legyenek járni. Kászonyi Lajos indítványára elhatározottat, hogy ugyancsak a testület megkerestessék az iránt, hogy intézkedjen arra nézve, hogy tanoncok 14 éven alul ne fogadtassanak fel, illetve ne szerződtessek; továbbá indítványozza, hogy a kontárok elszaporodása ellen legcélszerűbb

volna, ha egy aláírási iven a fővárosi szaktársak köteleznék magukat arra, hogy 1893. augusztus 20-tól kezdve, oly segédet, a ki kontárhoz lép, vagy üzletében többé ne alkalmazzanak. Az aláírók nevei a napi lapok és az „Érdekeink“ szaklapunkban közzeendők és a lap szerkesztője felkérendő arra, hogy az illető számnak egy-egy példányát az összes fő- és székvárosi szaktársaknak küldje meg. Buprich János hozzájárul Kászonyi indítványához, hogy a kontárok nevei az „Érdekeink“ szaklapban közzeendők, hogy mindenki tudja, hogy felveendő segédje kontárnál volt-e vagy nem. Gier Ferencz s többek hozzájárulása után Kászonyi Lajos indítványa egyhangúlag elfogadtatik s annak végrehajtásával az elnökség bizatik meg. Több tárgy elintézése után s Gier Ferencz, Schider József és Schmied Ferencz új tagok felvétele után az ülés véget ért.

KÜLÖNFÉLÉK.

Névnep. Mezey Péter testületi elnök úr pusztaszentmihályi villájában folyó hó 23-án kedélyes estély volt a házi asszony névnapja alkalmából. Jelen voltak: Mihelics József és neje, Molnár Lajos, Breitfeld Alajos és neje, Pollák Gábor és neje, Kászonyi Lajos és neje, Pollák József és neje, Jántsich Károly és neje, Tokody Ferencz és neje stb. Az estély a legvidámabb hangulatban s a leglelkesebb tosztok között a késő esteli órákig tartott.

Joszt Péter fő- és székvárosi szaktársunk, a budapesti fodrász- és borbély-társaskör elnöke, lapunk belmunkatársa, mint részvétellel értesültünk, beteg, állapota nem aggasztó, de hosszas időt igényel, míg teljesen felgyógyul. Azt hisszük, hogy mindnyájunk óhaját tolmácsoljuk akkor, a midőn mielőbbi teljes felgyógyulását őszintén kívánjuk.

Eljegyzés. Reisz Arnold, Dankovszky István illatszerész általánosan ismert derék könyvelője, eljegyezte Ullmann Janka kisasszonyt, Ullmann Benjamin kaposvári polgár szép és művelt leányát.

Halálozás. Axmann Károly volt fővárosi szaktársunk, az arany érdemkereszt tulajdonosa és a testület tiszteletbeli tagja, folyó hó 28-án életének 77-ik évében jobb létre szenderült. A megboldogult a régi fodrászok egyik tipikus alakja volt. Temetése hó 30-án volt szaktársai nagy részvéte mellett. Nyugodjék békében.

A miskolci országos ipartestületi kongresszus f. é. szeptember hó 10-én veszi kezdetét, mely kongresszuson testületünket Mezey Péter elnök, Breitfeld Alajos, Mihelics József és Bäck Sándor urak mint küldöttek fogják képviselni.

Mulatság. A győri borbély- és fodrász-társaskör 1893. augusztus hó 6-án vasárnap, a győrszigeti fürdőház kerti helyiségében zártkörű jótékonycéltű táncvigalmat rendez. Belépti díj 50 kr., családjegy 1 frt 20 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

A b.-gyarmati általános ipartestület a mult hóban vett saját háza javára Barth Ignác fürdőhelyiségében augusztus 6-án nagy tűzijátékkal s a műkedvelői dalkör közreműködésével táncestetélyt rendez. Belépti díj személyenként 1 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag közöltetnek. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a következő vasárnap fog megtartatni.

Üzletátvétel. Gabrits Péter kassai szaktársunk új-tátrafüredi üzletét Galambos József gyöngyösi szaktársunk megvette.

Megőrült fodrász-segéd. Mint lugosi levelezőnk írja, Horváth Károly nyugalmazott kir. táblai bíró hirtelen halállal meghalt. Horik János fodrász-segéd, a ki rendesen a korai órákban járt hozzá borotválni, a midőn bement a bíró szobájába, hogy felköltse és megborotválja, s a mikor a bíró holtan fekvé meglátta, oly borzasztóan hatott rá a halottsápadt bíró, hogy megőrült. Örjögő kiáltások között nekirohant a Körösnek és

bele vetette magát. Csak nagy nehezen tudták a halászok kimenteni. Örülési rohamai gyakran kitörnek rajta. A szerencsétlen fiatal embert legközelebb felhozzák a lipótmezői tébolydába.

G. H.

„Ideal“ legújabb hajvágó-gép című hirdetésre felhívjuk t. szaktársaink figyelmét. — Ez új találmány a külföld legnagyobb s legelőkelőbb üzleteiben mindenütt alkalmazásban van, s czélszerűségénél fogva felülmúlja az összes e fajtájú hajvágógépeket. — Olesósága és czélszerűsége miatt a legelőnyösebben ajánlható.

Helyeszközlő rovat.

(Ezen rovat alatt a munkást kereső főnökök és a munkát kereső segédek hirdetéseit 20 szög 50 krral s ezen felül minden további szót 4 krért közlünk, — dőlt betűkkel 8 krért. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal naponként d. e. 10-től 12-ig. Csakis bélyeg beküldése mellett adunk írásbeli feleletet.)

Kerestetik.

1. **Ügyes fodrász- és borbélysegéd** azonnali belépésre kerestetik Prokob Antal úr fodrász-üzletében Miskolczon. Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal nyújt.

Eladás.

8. Több jó karban levő **illatszer-szekrény** eladó, megtekinthető Seregi Zsigmond fodrásznál, váci-utca 24.

9. **Egy 48-as illatszerszekrény** 7 frtért azonnal eladó. Megtekinthető Dunay János fodrásznál Andrassy-út 38. sz.

10. Kitinő forgalmú, rég fennálló **fodrász-üzlet** az Andrassy-út közelében a legkedvezőbb föltételek mellett azonnal eladó. Bővebb felvilágosítás a kiadó hivatalban-nyerhető.

Legújabb hajvágó-gép

„IDEAL“

Amerikai módszer (Hair Clipper)

Az „Ideal“ hajvágó-gép a legjobb anyagból készül, a legponosabb munkát eszközlő és minőségben s nyírásban minden más fajta gépet felülmúl.

Hozzá tartoznak **(czélszerű újítás)** a törvényesen védett, **reáerősíthető készülékkel ellátott**, három nyírőszszal bíró **nikkel fésűk.**

Ára 6 frt 50 kr. = 13 korona.

Központi raktár:

Heller József, Rumfordstrasse 1a, München

első délnémet öblös köszörűldéje és fodrász-czikké raktára.

☛ **Képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.** ☛

Ezen legújabb hajvágó-gépek magyarországi főraktára (ugyanazon árban)

Breitfeld Alajos fodrásznál,

6—2

V., Dorottya-utca 13.

Saját készítményü **H A J - N E T Z E K**

cs. és kir. kiz. szab.

LOOFAH-BAJUSZKÖTŐK

tuczatja 3 frt 60 kr., az összeg előre beküldése mellett bérmentesen.

SAJÁT KÉSZÍTMÉNYÜ ILLATSZEREK

különösen:

borotváló-szappan, legjobb a maga nemében, kilója 50 kr. **Bajuszpedró** üvegekben és tubában. **Brillantine**, kölni víz. **Eau de Quinine**; **illatszerek** minden illatban tuczatja 75 krtól fölfelé stb., valamint minden a fodrász szakba vágó **czikkek és szükségletek** legjobban és legolcsóbban kaphatók csak

POLLÁK MÓRICZ-nál, Bécs, VII/2, Döblergasse 4. sz.

8-10

Illustrált árjegyzékek kívánatra ingyen és portomentesen.

HELLER JÓZSEF

aczelárús és műköszörüs

MÜNCHENBEN, RUMFORDSTRASSE 1a.

Ajánlja dús raktárát, valódi angol öblös borotvát, sebészeti eszközeit, valódi angol Skidmore-féle foghúzóit, francia és német hajvágó-ollóit, különösen valódi Hamon-Modell-hajvágó-ollóit Charles de Pierrottól Párisban, Bariquand-féle hajvágó-gépeit. Egészen új találmányú Loreley hullám-vasait (szabadalmazott), Heller J.-féle cs. és k. szabadalmazott és törvényileg védett mechanikai fejtartók. Különféle berendezési eszközöket fodrászok és borbélyok részére. Heller J.-féle mechanikai hengerkéféit, aczel- és kés-neműit, vizerőre berendezett mely- és műköszörüldejét. A legjobb ajánlatok és bizonyítványokkal kiténtve. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Borotváló-szappant,

első rendűt, ajánl és szétküld 5 kilós postacsomagokban 2 frt 40 krtól minden postaállomásra, díjmentesen és utánvétellel a

Benker József-féle szappan-gyár

St.-Pölten, Alsó-Ausztria.
Mintát díjmentesen.

A belváros legelőnkebb helyén egy jó forgalmú

fodrászüzlet

nagy

illatszerraktárral
eladó.

Csak komoly vevők vétetnek figyelembe.
Czím a kiadóhivatalban.

Himmelsdorfer J.

borotva öblös köszörüldeje és aczelárú raktára.

Alapítva 1863.

Bécs, VI., Magdalenenstrasse 8,
a Theater a. d. Wien épületében.

Ajánlja hajnyíró ollók, valódi angol borotva és minden ezen szakba vágó czikkekből dúsán felszerelt raktárát. Köszörülésre beküldött borotvák jótállás mellett a legrövidebb idő alatt a legjobban köszörültenek.

Pontos árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

4-4

NÉMETH JÁNOS

BUDAPEST,

IV. kerület, sütő-utca 6. sz. (az evang. iskolaépülettel szemben).

Ajánlja dús választékát

FODRÁSZ- és BORBÉLY-CZIKKEKBEN

ugymint: borotvák, hajvágó- és szakállvágógépek, hajsütővasak, fenőkövek, érvágó és köpnyűző gépek, foghúzó, angolkulesok, tyúkszemvágókések, fenőszíjak, körömesipők és reszelők. — Köszörülések a leggyorsabban és legpontosabban eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések a leggyorsabban és legpontosabban eszközöltetnek. 9-24

Szabadalmaztatott 1893. május hó 3-án 32,973. szám alatt.

KUBINSZKY GYÖRGY

legújabb találmánya.

Szabályozható nemzeti bajuszkötő.

Ezen kötőnek az a jó tulajdonsága van, hogy reggeli tíz percznyi használat után a legborzasabb bajusznak is a legszebb alakot adja.

Egy tuczat ára finom selyem gazeból 3 frt. Kapható a készítőnél és feltalálónál:

Budapest, I. ker., Krisztinaváros, Mészáros-utca 3.

Főraktár: Dankovszky István, József-tér 2. szám.

NON PLUS ULTRA.

A legkitünőbb szappan a fodrász urak részére a Draskóczy-féle

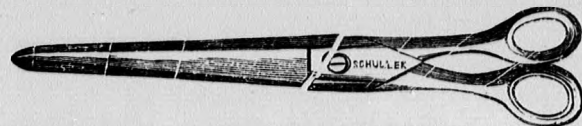
borotváló - szappan.

Kapható a készítő és feltalálónál

Draskóczy Sándor szappangyárosnál

Székes-Fehérvár.

8-25

SCHULEK SÁNDOR

műköszörűs-mester

Budapesten, VII. ker., Király-utca 3. sz.

ajánlja dűsan felszerelt raktárát hajnyíró ollók és borotvákból különösen olcsó árak mellett. — Igazítások azonnal és pontosan eszközölköznek. — Különösen felhívjuk a figyelmet az új alakú öblöskés- köszörűlőnkre; olajos késfenő-kövek darabja 1 frt, 1 frt 20 kr., 1 frt 50 kr. 8-8

Praktikus és tartós

forgatható fodrász-székek

vascsavarral, igazítható fejtámlával és patentírozott fa ülökével, valamint mindenféle toilette-asztal és ülőke

Pollák W. utódja

NEKOLA JÓZSEF-NÉL

Bécs, Fünfhaus, Karmeliterhofgasse 6

Darabjának ára Bécsben: 1 sz. tömör juharfából dió, cseresznye, mahagoni, ébenfa utánzatban 12 frt. — 2. sz. juharfából hajlítót támlával és gömbölyű lábakkal minden fennebbi kivitelben 16 frt. — 3. sz. tömör dió-, cseresznye-, jávor- és tölgyfa, matt vagy fényezett, elegáns nikkelezett fejtámlával 22 frt. Valamint minden berendezési tárgyak.

Kéretik a megrendelésnél szám és színt körülkönyvesen leírni és megjelölni a foglaltat beküldeni. 6-6

Vidékre csomagolás 50 kr.

Figyelmeztetés.

Sikerült jó másodminőségű borotváló-szappant kilóját 40 kr. árban elkészítenem. Legkevesebb 10 kiló rendelésnél kilója 35 kr.

BOROTVÁLÓ-SZAPPAN

egészen fehér, fellülmulhatatlan minőség, kilója 50 kr. Bécs minden körletébe 1 kilótól kezdve házba küldetik. Legkevesebb 10 kiló rendelésnél 45 kr. kilója. Postán 5 kiló utánvétellel.

FANTA VINCZE, polg. szappanos
III., Fasangasse 10. sz.

Szappanraktárak Bécsben:
II., Tandelmarkt-gasse 11; III., Löwengasse 25 és VII., Neustiftgasse 73.

FANTA VINCZE úrnak polg. szappanos, III., Fasangasse 10. sz. Egészen őszintén kötelességemnek tartom Önnek a nekem beküldött borotváló szappan-mintáért köszönetemet nyilvánítani. Ezenkívül biztosíthatom, hogy az Ön által készített borotváló-szappan a legjobb azok közt, melyek a már körülbelül 30 évig gyakorlalom alatt mint borbélynak rendelkezésemre álltak.

Teljes tisztelettel
MISKOVIC DÖMÖTÖR,
9-12 horbély- és fodrász, IV., Heugasse 8. sz.
Több elismerő íráttal betekintésre rendelkezem.

A folyó évi június 5-én Budapesten megalakult

Magyar villamossági részvénytársulat

a nagyérdemű közönség tudomására hozza azt, hogy működését megkezdette.

A magyar villamossági részvénytársulat a „Ganz és Társa” vasöntő- és gépgyár-részvénytársasággal kötött egyezmény alapján a „Ganz és Társa” cég és Budapest fő- és székváros között a villamos világítás ügyében kötött szerződést átvette, s így Budapest fő- és székvárosában az említett szerződés értelmében a villamos világítást és erőátvitelt a magyar villamossági részvénytársulat fogja szolgáltatni.

E célra központi villamos telepe Budapesten, a Külső váciúton épül és építéso annyira előre haladt, hogy a magyar villamossági részvénytársulat központi villamos telepe már a folyó év őszén üzembe vehető.

Ez okból a magyar villamossági részvénytársulat már most elvállalja a lakásoknak, üzleteknek, telepeknek és más helyiségeknek villamos világítására vagy ipari erőszolgáltatásra való belső berendezését, valamint elvállalja az általa épült, mint az esetleg más vállalkozók által netán már eszközölt villamos berendezéseknek a fő- és székváros balpartján épülő mint jobbpartján fektetendő kábelhálózatához leendő csatlását és a villamos áramnak annak idejében leendő rendes szolgáltatását.

A magyar villamossági részvénytársulat ügykörébe felvette továbbá azt, hogy Budapesten kívül villamvilágításra és központi villamtelepek felállítására más városokban és községekben is engedélyeket szerez és ott, a mennyiben a távvezetés szükséges, az általánosan kitérőnek elismert Ganz-féle transzformátor-rendszert (Zipernowsky-Déry-Bláthy szabadalma) fogja alkalmazni. — Tervezetekkel és költséglőirányzatokkal, valamint netalán kívánt felvilágosításokkal szívesen szolgálunk.

Jelentkezések budapesti központi villamos telepünkhöz való csatlakozás iránt elfogadtatnak ideiglenes irodánkban

V. kerület, Thonet-udvar, II. emelet, II. lépcső,

nemkülönben a Ganz és társa cég városi irodájában (Gizella-tér, Haas-féle palota.) 1-1

NÓGRÁDI BOROTVÁLÓ-SZAPPAN!

Füldümulja az eddigi összes szappanokat. Jó tulajdonsága, hogy nem szárad, kellemes illatu, habja kemény és szép fehér. 1 kiló 50 kr., postán szállítva 5 kilós csomagban. Kellemes illatu bajuszpedrő tubuszban, 12 drb. 85 kr.

Kitünő haj- és szakállfestő folyadék

30 grammos üvegben, 24 üveg ára 10 frt, kefével 1 frt 20 krral drágább.

ZOMÁNCZÓZOTT BÁDOG-BÓL

habverő- és lemosó-tálak, fehérek mint a porcellán, könnyű és törhetetlen, 1 drb habverő 70 kr., nagy lemosó 1 frt 30 kr., házhöz vivő kicsi 55 kr., kis tányérok olaj- és vizes üveg alá 12 drb. 3 frt, ezen tányérek nagyon ezélszerűek, mivel az üvegek nem vágódnak hozzá. Utánvét mellett kapható

FOGEL MÁTYÁS fodrásznál LOSONCZON.

Csomagolás nem számítatik.

Főraktár BUDAPESTEN: BREITFELD ALAJOS Dorotya-utca 13. sz.

LE ROSIER
francia czég
egyedüli képviselője.

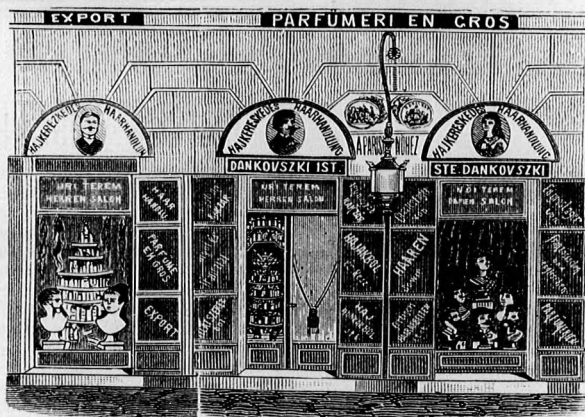
LE ROSIER
francia czég
egyedüli képviselője.

DANKOVSKY ISTVÁN

illatszergyára s nagybani raktára

MINDEN BEL- ÉS KÜLFÖLDI PIPERE- ÉS ILLATSZEREK BEN.

Budapest, V., József-tér 2. sz.

Legjobb bevásárlási forrás következő az illatászatban szükségelt különlegességekre, úgymint :

Eau de Quinine, Eau de Portugal, Champonig, Eau Athenienne, Eau Tonique, Eau vegetale, Vinaigre de Violette,

ROB CREENSILL-féle salycil szájvíz, fogpor és fogpép.

Viaszkhajkenőcsök. Brilliantinek. Bandolinek. Hajfestőszerek. Toilette-szappanok.
Hajolajok. Bajuszpedrők. Hajkenőcsök. Vinaigerek. Aetherikus olajok.

Nagybani hajkereskedése és gyára.

Legnagyobb raktára haj és hajféléből, úgymint : Hajfonatok, női hajválasztékok, színházi parókák haj és pamutból. Különlegességek úri és női parókák és félparókákban. — Gazdag választéka a fodrászathoz szükséges minden eszköz és cikkeknek, úgymint : Valódi angol gerebencék, úgyszintén kartások, hajfodorító-vasak, hajsütő és sörtetisztító-gépek, fodrászfésűk, borotvák és ollók, fodrász- és hengerkefék, paróka-fejek, pipere-berendezések stb. — Francia **Bariquand**-féle kitünő hajvágó-gépek 3m. 7^m/_m, 10^m/_m vágóhosszal két nikkel-fésűvel drbja 5 frt. Bariquand szakállvágó-gép 1^m/_m vágóhosszal 3 frt 50 kr. Ugyanaz : amerikai rendszer szerint két nikkel-fésűvel 6 frt és szakállvágógép 4 frt. Valódi amerikai Brown és Sharpe-féle hajvágó-gépek nikkelezve 1^m/_m vágóhosszal 5 frt, 3^m/_m vágóhosszal 5 frt 50 kr., 6^m/_m vágóhosszal 6 frt, 10^m/_m vágóhosszal 6 frt 50 kr.

Hajlanczok és mindennemű hajfonó-munka saját gyárából. Borotváláshoz való legjobb minőségű hamburgi szappan, mely Magyarországon eddig még nem vala bevezetve; kilója **60** kr. Kettős arcziecskendő drbja frt 1, **1,50**, **1,80**.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.